
STUDIA
NAD FASZYZMEM
I ZBRODNAMI
HITLEROWSKIMI

XXXI

ACTA UNIVERSITATIS WRATISLAVIENSIS No 3154

**STUDIA
NAD FASZYZMEM
I ZBRODNIAМИ
HITLEROWSKIMI**

XXXI

pod redakcją Marka Maciejewskiego

**WROCLAW 2009
WYDAWNICTWO UNIWERSYTETU WROCLAWSKIEGO**

Komitet Redakcyjny
Jerzy W. Borejsza, Alfred Konieczny, Wiesław Kozub-Ciembroniewicz,
Marek Maciejewski (przewodniczący), Henryk Olszewski, Ryszard Skarzyński

Redaktor serii
Marek Maciejewski

Sekretarz Redakcji
Tomasz Scheffler

Recenzent tomu
Lech Dubel

Redaktorzy Wydawnictwa
Barbara Majewska, Bożena Ordzik, Bogusława Otfinowska
Krzysztof Uściński

Redaktor techniczny
Alicja M. Lewińska

Tłumaczenie streszczeń
Łukasz Machaj

Projekt okładki i strony tytułowej
Leonard Szłapka

Wydanie książki dofinansowane
przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

© Copyright by Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego Sp. z o.o.
Wrocław 2009

ISSN 0239-6661 ISSN 0137-1126

Skład i łamanie wykonano w Wydawnictwie Uniwersytetu Wrocławskiego Sp. z o.o.
Wydrukowano we Wrocławskiej Drukarni Naukowej PAN
im. S. Kulczyńskiego

Spis treści

Słowo wstępne	5
---------------------	---

Studia i artykuły

Joanna Sondel-Cedarmas, Giosue Carducci – u źródeł ideologicznych włoskiego nacjonalizmu	9
Radosław Wojtyś, Faszizm i nazizm w myśli Ludwiga von Misesa oraz Friedricha Augusta von Hayeka	27
Tomasz Klin, Mapy „sugestywne” jako narzędzie propagandy na rzecz ekspansji w niemieckiej myśli geopolitycznej w latach 1919–1945	55
Ewa Kozerska, Tomasz Scheffler, Kryzys cywilizacji i rasizm w nauczaniu Piusa XI oraz w projekcie encykliki <i>Humani generis unitas</i> z 1939 r.	77
Andrzej Wrzyszczyk, Oddziaływanie ideologii nazistowskiej na sądownictwo niemieckie w Generalnym Gubernatorstwie w latach 1939–1945	99
Adam Basak, Zbrodnie na mieszkańcach terenów okupowanych. Podstawy karania w świetle wyroków amerykańskich i brytyjskich trybunałów wojskowych (1945–1947)	121
Witold Stankowski, Szymon Wiesenthal – na tropie nazistów i sprawiedliwości	167
Roman Wapiński , Władza państwowa a społeczeństwo polskie i przemiany polityczne w XIX–XXI stuleciu	183
Maciej Marszał, Polskie interpretacje genezy włoskiego faszyzmu 1922–1939	193
Michał Musielak, Polska międzywojenna myśl polityczna i społeczna wobec rasizmu i higieny rasowej w Trzeciej Rzeszy	257
Jacek Srokosz, Autorytarna władza Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w myśli Stanisława Cara	273
Robert Klementowski, Skazani na uran. Kopalnie rudy uranu we wspomnieniach żołnierzy batalionów pracy	293
Sebastian Ziembicki, Ze studiów nad ściganiem zbrodni nazistowskich w polskim systemie prawnym	309
Krzysztof Tyszczyk, Religijne oblicze komunizmu	327
Paweł Sydor, Własność i klasa w doktrynie politycznej Lwa Dawidowicza Trockiego	345
Piotr Fiedorczyk, Radzieckie prawo rodzinne jako przedmiot recepcji w Polsce i innych państwach Europy Środkowo-Wschodniej	355
Jacek Bartyzel, Synarchizm meksykański (1931–2008): geneza, dzieje, doktryna. Część I (do 1944 roku)	381
Łukasz Machaj, Buck <i>versus</i> Bell, czyli eugenika w Sądzie Najwyższym Stanów Zjednoczonych	421

Recenzje i sprawozdania

Thomas Rohkrämer, <i>A Single Communal Faith? The German Right from Conservatism to National Socialism</i> , New York–Oxford 2007 (Marek Maciejewski)	431
Maciej Cezar, <i>Od „Większej Brytanii” do zjednoczonej Europy. Faszystowska doktryna Oswalda Mosleya</i> , Wrocław 2006 (Elżbieta Kundera)	436
Tomasz Scheffler, <i>Europa po Hitlerze. Ład międzynarodowy w koncepcjach konserwatywnej opozycji w Trzeciej Rzeszy</i> , Wrocław 2006 (Elżbieta Kundera)	440
Olgierd Grott, <i>Faszyści i narodowi socjaliści w Polsce</i> , Kraków 2007 (Maciej Marszał)	445
Centrum Badań Holokaustu Uniwersytetu Jagiellońskiego. Inauguracja, działalność, wyzwania i plany (Jolanta Ambrosewicz-Jacobs, Katarzyna Meroń)	449
Sprawozdanie z konferencji „U źródeł totalitaryzmów XX wieku. W 90. rocznicę rewolucji bolszewickiej” (Anna Citkowska-Kimla)	457

Contents

Introduction	5
--------------------	---

Articles

Joanna Sondel-Cedarmas, Giosue Carducci – at the sources of Italian nationalism	9
Radosław Wojtyszyn, Fascism and Nazism in the views of Ludwig von Mises and Friedrich August von Hayek.	27
Tomasz Klin, The “suggestive” maps as a tool of expansion propaganda in German geopolitical thought during the 1919–1945 period	55
Ewa Kozerska, Tomasz Scheffler, The crisis of civilization and the racism in teaching of Pius XI and in project of encyclical <i>Humani generis unitas</i> from 1939	77
Andrzej Wrzyszczyk, The influence of the Nazi ideology on the German judicial system in the General Government during the 1939–1945 period	99
Adam Basak, Crimes against inhabitants of occupied territories. The grounds for punishment in light of the sentences of American and British military tribunals (1945–1947)	121
Witold Stankowski, Simon Wiesenthal – on the scent of Nazis and justice	167
[Roman Wapiński], State authority, Polish society and political transformations during the nineteenth – twenty-first century period	183
Maciej Marszał, Polish interpretations of Italian fascism’s origins (1922–1939)	193
Michał Musielak, Polish mid-war political and social thought on racism and racial hygiene of the Third Reich	257
Jacek Srokosz, Authoritarian power of the President of the Polish Republic in the thought of Stanisław Car	273
Robert Klementowski, Convicted to uranium. The mines of uranium ore in the recollections of the soldiers of Labor Battalions	293
Sebastian Ziembicki, From studies on the prosecution of the Nazi crimes in Polish legal system	309
Krzysztof Tyszka, The religious face of communism	327
Paweł Sydor, Property and class in Lev Davidovich Trotsky’s doctrine	345
Piotr Fiedorczyk, The Soviet family law as a subject of reception in Poland and in other states of Central-Eastern Europe	355
Jacek Bartyzel, Mexican synarchism: origins, history, doctrine. Part I (until 1944)	381
Łukasz Machaj, Buck v. Bell. Eugenics in the United States’ Supreme Court	421

Reviews

Thomas Rohkrämer, <i>A Single Communal Faith? The German Right from Conservatism to National Socialism</i> , New York–Oxford 2007 (Marek Maciejewski)	431
Maciej Cesarz, <i>Od „Większej Brytanii“ do zjednoczonej Europy. Faszystowska doktryna Oswalda Mosleya</i> [From “The Greater Britain” to united Europe. The fascist doctrine of Oswald Mosley], Wrocław 2006 (Elżbieta Kundera)	436
Tomasz Scheffler, <i>Europa po Hitlerze. Ład międzynarodowy w koncepcjach konserwatywnej opozycji w Trzeciej Rzeszy</i> [Europe after Hitler. International order in the concepts of conservative opposition in the Third Reich], Wrocław 2006 (Elżbieta Kundera)	440
Olgierd Grott, <i>Faszyści i narodowi socjaliści w Polsce</i> [Fascists and national socialists in Poland], Kraków 2007 (Maciej Marszał)	445
Centrum Badań Holokaustu Uniwersytetu Jagiellońskiego. Inauguracja, działalność, wyzwania i plany [The Centre for Holocaust Studies of the Jagiellonian University: opening, activity, challenges, and plans] (Jolanta Ambrosewicz-Jacobs, Katarzyna Meroń)	449
Sprawozdanie z konferencji „U źródeł totalitaryzmów XX wieku. W 90. rocznicę rewolucji bolszewickiej” [Report on the conference “The source of totalitarianisms of the 20th century. On the 90th anniversary of Soviet Revolution”] (Anna Citkowska-Kimla)	457